

1. hrotnatka průhledná
2. průsvítka vznášivá
3. hrbatka jezerní

4. věšenka obecná
5. nosatička obecná
6. trnivec vrstevnatý

7. rašelinovník vrchovištní
8. pilovec obrovský
9. lukovka oblorepá

10. bahnitka hladká
11. velkoočka slatinná
12. raménka velká

hrudních končetin. Jsou odděleného pohlaví nebo jsou hermafrodity. Populace v severní Evropě se rozmnožují hermafroditicky. Vývoj listonožek se podobá vývoji žábřonožek.

Škeblivky (Conchostraca), podřád koryšů, mají tělo z boků zploštělé, většinou celé ukryté v dvouchlopňové lasturce. Velikost se pohybuje kolem 2 cm. Hlava většiny škeblivky je rypákovitě prodloužená. Na hlavě jsou dvě složené oči, které splynuly. Dále mají dva páry tykadel; větší pár slouží k pohybu. Hruď splývá se zadečkem v jeden celek, jenž se skládá až z 32 článků. Na každém článku je jeden pár končetin; jejich velikost se směrem ke konci těla zmenšuje. Škeblivky se zdržují těsně nade dnem, většinou v periodických vodách. Živí se živými i odumřelými organizmy, jež filtrují pomocí nožek. Z vajíček se v následující sezoně líhnou larvy typu *nauplius*. Na světě žije asi 180 druhů škeblivky.

Perloočky (Cladocera), je podřád koryšů, který se nedávno rozpadl a přetrafoval na 4 dosti rozdílné řády. Takže zažitý a stále používaný název perloočky vlastně už neplatí. Jsou menší koryši (0,25–10 mm), jejichž tělo je zřetelně článkované. Tělo, kromě hlavy, je v dvouchlopňové skořápce, která je redukována jen u dravých druhů. Na hlavě je jedno složené oko. Tykadélka samic jsou menší než u samců, tykadla jsou velká a slouží k pohybu. Za hlavou je hruď a na ní 4–6 párů krátkých nožek, sloužících k výživě, dýchání a jen zřídka i k pohybu; dravé druhy si jimi přidržují kořist. Konec zadečku je změněn v postabdomen (důležitý systematický znak).

Perloočky se pohybují veslovitými údery tykadel. Žijí většinou spíše ve stojatých vodách, kde jsou součástí planktonu; najdeme je však i mezi vodními rostlinami, na dně i u hladiny vod. Živí se většinou filtrováním řas a bakterií, a to tak, že hrudní končetiny vykonávají kmitavý pohyb. U perlooček cedivých (Calyptomera) i stejnonohých (Ctenopoda) jsou nožky s filtračními hřebíky v neustálém pohybu. U perlooček dravých (Gymnomera) končetiny nejsou lupinkovité, ale článkované; články jsou kloubovitě spojené a umožňují zachycení kořisti.

Perloočky – Cladocera

1. hrotnatka průhledná – *Daphnia longispina* O. F. Müll., čeleď Daphnidae. Má oválné, z boků zploštělé tělo, zakončené různě dlouhým hrotem. Je velmi variabilní, vytváří tři formy (morfy). Letní samice měří 1,2–2,8 mm, samci nejvýše 1,5 mm. Je součástí planktonu větších vod. Důležitá složka potravy ryb. Je rozšířena v palearktické oblasti. (Na obrázku je postabdomen.)

2. průsvitka vznášivá – *Diaphanosoma brachyurum* (Liévin), čeleď Sididae. Má podlouhlé, vřadu téměř kolmo zakončené tělo. Druh variabilní v délce a tvaru hlavy a také ve velikosti oka. Je součástí letního planktonu rybníků a přehrad, většinou blízko povrchu. Monocyklický druh, samci se objevují v září. Důležitá složka potravy ryb. Žije v palearktické, nearktické a neotropické oblasti. (Na obrázku je znázorněn postabdomen.)

3. hrbatka jezerní – *Holopedium gibberum* Zaddach, čeleď Holopedidae. Chladnomilný druh, rozšířený v severních částech palearktické a nearktické oblasti. Na severu je hojnější a žije tam i v menších stojatých vodách, ve střední Evropě jen ve studených jezerech. V rybnících v současnosti už nežije, protože nesnáší vápnění; u nás ji najdeme v mírně kyselých vodách, a to na jaře a v prvních letních měsících. (Na obrázku je postabdomen.)

4. věšenka obecná – *Simocephalus vetulus* O. F. Müll., čeleď Daphnidae, má tělo velikosti 2–3 mm a malou hlavu. Zbarvení je žlutavé a rezavé. Žije v palearktické, nearktické a neotropické oblasti v čistších a zarostlých menších stojatých vodách, ve větších vodách v litorální (pobřežní) zóně. (Na obrázku je postabdomen.)

5. nosatka obecná – *Bosmina longirostris* O. F. Müll., čeleď Bosminidae. Malý druh (0,25–0,63 mm) s oválným tělem, vytvářející mnoho tvarových odchylek – morf. Je součástí planktonu různých typů stojatých vod, často v ohromných masách. Letní samice kladou menší počet vajíček, obvykle 2–6. Vzhledem k silnému rozmnožování, zejména v letních měsících, má velký význam jako potrava pro malé rybky. (Na obrázku je postabdomen.)

6. trnivec vrstevnatý – *Ilyocryptus sordidus* (Liévin), čeleď Macrothricidae. Má velmi malou hlavu s malým okem a poměrně velký postabdomen (na obr.). Tykadla jsou krátká a silná. Žije na bahnitěm dně různých typů vod. Většinou leze po dně, protože velmi špatně plave. Živí se detritem a při dostatku potravy se může vyskytovat ve větším množství. Pak má význam jako potrava ryb. Monocyklický druh; rozmnožuje se v letních měsících, samice kladou 2–4 vajíčka.

7. rašelinovník vrchovištní – *Streblocerus serri-caudatus* (S. Fisch.), čeleď Macrothricidae, má drobné tělo (0,45–0,6 mm), které je nejširší uprostřed. Postabdomen je krátký (na obrázku). Význačný druh rašelinových vod. Vyskytuje se i ve vyšších polohách. Leze po dně a po předmětech ponořených ve vodě. Monocyklický druh; na konci léta se vyskytují pohlavní generace. Je rozšířen v palearktické, nearktické a neotropické oblasti.

8. pilovec obrovský – *Eurycercus lamellatus* (O. F. Müll.), čeleď Chydoridae. Dosahuje délky až 3 mm. Žije v silně zarostlých vodách. Monocyklický druh, který se pohlavně rozmnožuje jen na podzim. Je rozšířen v palearktické, nearktické a neotropické oblasti. (Na obrázku je postabdomen.)

9. lukovka oblorepá – *Alona rectangularis* G. O. Sars, čeleď Chydoridae, žije u dna silně zarostlých vod, kde plave rychlými drobnými skoky těsně nad podkladem. Vyznačuje se značnou variabilitou rozměru těla i biometrických znaků. Je rozšířena v palearktické, nearktické a orientální oblasti. (Na obrázku je postabdomen.)

10. bahnička hladká – *Leydigia leydigii* (Schoed.), čeleď Chydoridae. Má nápadný postabdomen (na obrázku). Žije na bahnitěm dně různých typů vod. Rozmnožuje se dicyklicky, pohlavní generace se vyskytují na jaře a na podzim. Žije v palearktické, nearktické a neotropické oblasti.

11. velkoočka slatinná – *Polyphemus pediculus* (L.), čeleď Polyphemidae. Na malé hlavě má poměrně velké oko. Samice měří až 1,8 mm, samec je o polovinu menší. Patří mezi dravé perloočky. Žije v silně zarostlých vodách (jezerech, rybnících i řekách), ale i v drobnějších, zejména slatinných vodách palearktické a nearktické oblasti.

12. raménka velká – *Leptodora kindtii* (Focke), čeleď Leptodoridae. Patří mezi dravé perloočky. Celé tělo je přizpůsobeno k rychlému pohybu a chytání kořisti. Má štíhlé tělo a článkovaný zadeček. Žije v nižších polohách jako součást letního středního planktonu větších stojatých vod.